

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

64. (68.) ÉVFOLYAM

1998. AUGUSZTUS No.4 (311), Vol. 64, August 1998, USPS 178-560 4. SZÁM

MINDNYÁJUNK PÜSPÖKE: FT. D. ORDASS LAJOS

Emlékezés halálának — 1978. augusztus 14 — huszadik évfordulóján

“Ne higgyétek, hogy Ordass Lajos csak a magyarok püspöke, ő az én népem és minden evangélikus keresztyén püspöke is.”

Ezekkel a szavakkal vezette be Askmark Ragnar göteborgi dómprépost, későbbi püspök azt a beszédét, amelyet Ordass Lajos művészi, e cikkkel közölt arcképének leleplezésekor tartott a buenos-airesi magyar evangélikus templomban 1959. április 12-én. Így számolt be erről annakidején *Útitárs* c. lap-társunkban Hefty László lelkésztestvérünk.

Ordass Lajosra már fiatal lelkész korában felfigyeltek külföldi ismerősei. Söderblom érsek ismételtén meghívta az érseki palotába, külföldi vendégelődadókkaival való együttlétekre. Egyéves svédországi tanulmányútja során nemcsak a nyelvet sajátította el, nemcsak teológiai tanulmányokat végzett és az egyházi viszonyokkal ismerkedett, hanem szoros baráti szálakat is fűzött az északi egyházak sok fiatal lelkészével, akik utóbb egyházi vezető pozíciókba kerültek, mint az említett Askmark, későbbi püspök is.

Az ilyen kapcsolatok egyik következménye az is volt, hogy otthonában gyakran jártak nála és feleségénél külföldi vendégek. Jó segítség volt ebben, hogy Ordass akkor már több külföldi nyelven beszélt. Már ceglédi lelkész korában az 1920-as években fogadtak vendégeket nemcsak a skandináv országokból, hanem olyan — akkoriban igen távolinak tekintett — országokból is, mint India vagy Madagaszkár.

Ehhez járult, hogy Ordass Lajos 1947 tavaszán négyhónapos külföldi körúton meglátogatta Nyugateurópának egy sereg egyházát és az Egyesült Államokat. Ezen a körúton aztán csak nőtt azoknak a külföldieknek a köre, akik közelebbről ismerkedhettek meg a magyar püspökkel. Mikor Budapestre való visszatérése után helyzete egyre súlyosbodott és 1948 őszén — ötven éve — le tartóztatták és börtönbüntetésre ítélték, neve már nem volt ismeretlen a külföldi egyházak

előtt. Nem is csak úgy volt ismeretes, mint egy név a sok közül, hanem személyes ismerősei és barátai várták feszülten a róla szóló híreket. 1956 utáni rövid püspöki szolgálata és a minneapolis-i világgyűlésen való részvétele — 1957-ben — csak erősítette az iránta, s ezzel egyházunk iránt való érdeklődést. Világszerte követték figyelemmel bizonyágtételét a Krisztus-követésben.

A 60-as években aztán “veszélynek” tette ki magát az olyan magyarországi evangélikus lelkész, aki meglátogatta Ordass Lajos kényszerű elszigeteltségében. De külföldi barátai akkor sem feledkeztek meg róla. Egyik svéd lelkész barátja hivatalos látogatáson volt Magyarországon, aki mellé a hatóságok szokás szerint kísérőt adtak, többek között azzal a feladattal, hogy minden lépését figyelemmel kísérje. Az egyik reggel, míg a hozzá rendelt kísérő még az iga-

zak (?) álmát aludta, taxit fogadott és meglátogatta Ordass Lajost.

Az egyik nagy amerikai evangélikus egyház, Schiots Fredrik, aki egy ideig az Evangélikus Világszövetség elnöke is volt, tisztában volt azzal, hogy a magyarországi egyházvezetőség nem jó szemmel nézi, ha külföldi látogató felkeresi Ordass Lajost. Ezért egyik barátja közvetítésével abban állapodott meg Ordassal és feleségével, hogy séta közben “véletlenül” találkozik velük. Mikor aztán Ordassék meghívták őt egy csésze kávéra, “nem utasíthatta el a meghívást...”

De nemcsak személyes barátai követték figyelemmel sorsát. Szerte a világon gyülekezetekben imádkoztak érte, északnorsvégi lapp halászok éppúgy, mint angliai nagyvárosi gyülekezetek vagy indiai és délamerikai földmunkások. Mikor 1976-ban 75. születésnapját ünnepelte, tucatszámra érkeztek hozzá külföldről a táviratok és levelek jókívánságokkal a márványutcai lakásba.

Temetésére 1978 augusztusában nem volt szabad Luther-kabáttal jönni, sőt a lelkészeket eltanácsolták attól, hogy résztvegyenek. De nem akadályozhatták meg, hogy képviseltesse magát a svéd, norvég, dán, két német, s az osztrák evangélikus egyház, sőt akkor az Evangélikus Világszövetség is. Pedig az akkori otthoni egyházvezetőség nem tekintette éppen feladatának, hogy terjessze a hírt a “nyugalmazott püspök” — így titulálták akkoriban Ordass Lajost — elhunytáról. Állítólag a svéd érsek részvétőlátogatása előbb érkezett meg Uppsalából a magyarországi evangélikus egyház akkori vezető püspökéhez, mint az Ordass haláláról való híradás a Duna másik oldaláról. (Érdekes lenne egyszer kideríteni, valóban így történt-e ez. Mindenestre mindkettőt Ordass halála utáni délelőtt kaptam meg a vezető püspök.)

Tavaly nyáron, az Evangélikus Világszövetség hong-kongi világgyűlésén — amelyen egyben a Világszövetség megalaku-

lásának az 50. évfordulóját is ünnepelték — bevezető beszédében külön fejezetben emlékezett meg Ordass Lajosról Noko Ishmail főtitkár. Ezen kívül a világggyűlés alatt olyan videót is levetítettek, amelyen a Világszövetség több "veteránja", akik maguk nem lehettek jelen ezen az ünnepi alkalmon, elmondta egy-néhány élményét, amely a Világszövetséggel volt kapcsolatos. Ezek egyike amerikai női teológus volt, aki kiemelte, milyen erős benyomást tett rá Ordass Lajos prédikációja az 1957. évi minneapolis-i világggyűlésen. Tőle függetlenül ugyanezt említette meg a hong-kongi evangélikus teológia volt igazgatója is.

Ordass Lajos biztonság tétele, életben és szóban nem maradt a magyar evangélikusság kis körében. Mindenki püspöke lett ő. Nem személyi varázsa vagy imponáló nyelvtudása volt ennek az oka. Bizonyosságtétele szóban és életben volt az, ami megragadta az egyházak nagy közösségét világszerte. Mindnyájunk püspöke olyan értelemben lett, hogy mindnyájunknak megmutatta szavaival, magatartásával, szolgálatával a Krisztus-követés útját.

—Dr. Terray László norvégiai ev. lelkész, a Nemzetközi Ordass Alapítvány főtitkára.

*Dr. Terray László D. Ordass Lajos püspök életét ismertető angolnyelvű könyve — amerikai/kanadai barátok vagy magyarul nem tudó családtagok részére — megrendelhető US\$25-ért *Hungarian Conference—ELCA, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505 néven és címen.*«

ÖKUMENIKUS LÉPÉS

Az erősen konzervatívnak ismert Ausztráliai Evangélikus Egyház legutóbbi országos közgyűlésén elhatározták a belépést az Ausztráliai Egyházak Nemzeti Tanácsába, jóval meghaladva a szükséges kétharmad szavazattöbbséget. Az egyház lapjában a szerkesztőhöz intézett egyik levél írója méltán teszi fel ezért a kérdést, hogy ezekután az egyház miért nem teljesjogú tagja az Ev. Világszövetségnek, miért csak "megfigyelőként" viszonyul a világevangelikus közösségéhez. tal

ÚJ POGÁNYSÁG?

A litvániai Vilniusban tartottak nemrégén pogány nagygyűlést azzal a céllal, hogy összefogják a világ pogányait és felhívják az emberiséget a pogányság iránti türelemre. Tudvalevő, hogy Litvánia volt az utolsó európai ország, mely felvette a keresztyéniséget, úgy 1400 körül. Az 1991-ben bekövetkezett függetlenség óta egyre növekedik azoknak a száma, akik a keresztyéniség előtti pogány vallásokhoz kívánnak visszatérni. Úgy hírlik, hogy Vilniusban pogány egyetemet szándékoznak létesíteni. pd

A KITELEPÍTÉSRE EMLÉKEZTEK RAJKÁN

"Tebenned bízunk eleitől fogva" — énekelte a rajkai evangélikus templomban a református hívek sokasága azon az ünnepen, amelyen megemlékeztek a felvidéki magyarság kitelepítésének az 50. évfordulójáról.

Az ünnepi alkalmon dr. Erdélyi Géza, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke hirdette Isten ígését. Prédikációjában párhuzamot állított azok közé, akiket gyökereiktől elszakítva kitelepítettek, s azok közé, akik ugyan szülőföldjükön maradhattak de reális a veszélye annak, hogy az ő gyökereiket is elmetszik. A Tótköztársaságban élő magyarságnak ugyanis a megmaradása és gyarapodása emberileg nem nagyon látható. Trauma volt ötven évvel ezelőtt a kitelepítés, amit feldolgozni csak úgy lehet, ha hittel és alázattal gondolnak vissza az érintettek az átélt keserűségekre. Felejteni is jó lenne, de ahhoz meg kellene bocsátani egymásnak. A megbocsátáshoz azonban két félre van szükség, a megmaradáshoz pedig belső erőre és szilárd hitre.

A megemlékezést dr. Márkus Mihály, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke tartotta. Hangsúlyozta, hogy a kitelepítés valamely örült gondolat eredménye volt. Azok, akik elszenvetkék annak minden gyötrelmét, azok társai lettek a világtörténelem nagy nyomorúságait elszenvedőknek. Isten azonban megtartott bennünket, s amíg a hit élni fog, mi is élni fogunk és van jövőnk. Ha viszont a hitet elveszítjük, elveszítünk mindent.

Az igehirdetés és emlékezés után Csáfordy Julianna, a helyi református lelkész felolvasta azoknak a felvidéki településeknek a nevét, ahonnan tudomása szerint Rajkára és környékére református hívek érkeztek. Ezek a községek a következők:

Bucs, Csicsó, Dióspatony, Dunamocs, Dunaszerdahely, Felsőgellér, Gutor, Hegy-sur, Komárom, Nemesócsa, Somorja, Pozsonyligetfalu, Pozsonypüspöki, s Taksonyfalva.

—Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

NEM SZABAD IMÁDKOZNI!

Az amerikai állami iskolákban tilos a közös ima, akárcsak a kommunista országokban. Istook Ernest, oklahomai republikánus képviselő alkotmánymódosító törvényjavaslatot terjesztett elő azzal a céllal, hogy visszaállíthassák az imádkozást a nemzet iskoláiban. Az alkotmánymódosító törvényeknél kétharmad szavazattöbbség szükséges. Jóváhagyás esetén pedig az ötven állam háromnegyedrészen kell a módosítást megerősítenie. A szavazás eredménye 224 "igen" és 203 "nem" szavazat volt, azaz hatvankét szavazattal kevesebb a szükségesnél, s így a javaslat megbukott.

Istook képviselő szerint a kormányzat nem foszthatja meg az embereket attól a joguktól, hogy imádkozzanak, kifejezhessék vallásos érzelmeiket, követhessék hagyományait nyilvános helyeken, beleértve az iskolákat is.

A javaslat ellenzői azzal érveltek, hogy a "First Amendment" és a szövetségi irányel-

vek biztosítják az állampolgárok egyéni imádkozási jogát.

Maga Clinton elnök is határozottan elleanzte a javaslatot. Szerinte több mint kétszáz évvel ezelőtt biztosították ezt a jogot, a "First Amendment" megvédi a vallásszabadságot, tehát a képviselőháznak nem szabad hozzányúlania ehhez a legértékesebb szabadságjoghoz. Az elnök szerint a diákok most is szabadon imádkozhatnak egyénileg az iskolákban, mondhatnak asztali imát ebédidőben, olvashatják a Bibliát, járhatnak vallásos összejövetelekre szabadidőben tanítás előtt vagy után.

Istook képviselő arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez sarkalatos probléma akkor, amikor az iskolák tele vannak fegyverekkel, késekkel, kábítószerrel, de ugyanakkor a Tízparancsolatot nem lehet kifüggeszteni a falra. Kingston Jack georgiai republikánus képviselő a következőket mondta: "Nem kétséges, hogy a pokolban külön rész van fenntartva sok szövetségi bíró számára, de biztos vagyok abban is, hogy a kongresszus tagjait is ott találhatjuk.

"Clinton elnök és a liberális képviselők hivatkozhatnak arra, hogy az alkotmány és a 'First Amendment' biztosítja a vallás szabad gyakorlását, de akkor hogyan történhetett meg, hogy amikor az egyik iskolában bevezették a közös imát, akadt egy ateista szülő, aki tiltakozott ellene, s a szövetségi bíró megállapította, hogy ez ellenkezik az alkotmánnyal és letiltotta a közös imát?"

—Sz. I., Florida

IMÁDKOZZUNK!

Urunk! Tőled van minden jó, Nélküled nem is élhetünk. Adj azért bölcs szívet, hogy helyesen gondolkodjunk és cselekedjünk, és így mindenkor tetszésed szerint éljünk, az Úr Jézus Krisztus által, Aki Veled és a Szentlélekkel, egy igaz Isten, él és uralkodik örökkön örökké. Ámen.

Szellemi betegség pusztít!

[Budapest.] Egy leányanya magzata körül kialakult vita orvosi, biológiai, szociológiai, vallási, etikai, közigazgatási feszültségeket váltott ki. A médiának "sikerült" úgy tálni az esetet, hogy híre a társadalom egészéhez (99%) eljutott. (Az FKGP elnök lakásánál történt robbanásról a lakosság 97%-a értesült a Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet felmérése alapján.) A média most az etikátlan, embertelen arculatát leplezte le a "segítőkészség" és az érdeklődés felkeltésének fátyla alól! A lányanya azonnali "megsegítésére" még a miniszterek is közbeleptek. A nem éppen szakszerű és tárgyilagos tájékoztatás is hozzájárult, hogy a lakosság 85%-a helyeselte az abortusz végrehajtását!

Valójában nem egyedi és különleges esetről volt szó! Még az orvosi beavatkozás előtt egyik cigány nagymama kíváncsian érdeklődött véleményemről. Miért nem hagyják elvégezni, miért kell olyan nagy ügyet csinálni ebből? Rákérdeztem: Miért nem hagyta annakidején két tizenhárom éves leányánál elvégeztetni az abortuszt? Válasza: Mi ragaszkodunk gyermekeinkhez, de maguknál ez nem így van. Röviden elmondtam, hogy ez nálunk egy szellemi betegség egyik tünete. A tizenkilenc év alatti szülő nők korszerű bontásáról — nagy meglepetésünkre — nem tudunk országos adatot kapni! Tapasztalataink alapján azonban nem ritka a 13-14 éves szülő nők száma.

Alkotmányunk biztosítja és védi a magzat élethez való jogát. Nemcsak ebben a felfűjt és etikátlanul kifecsegett esetben, hanem az 1997-es évben a kb. 172,000 megindult életet is az anyaméhben államunknak kellett volna szavatolni. Kb. 75,000 esetben azon-

ban — az anya teljesen meghatározhatatlan tartalmú "válsághelyzetére" hivatkozva — előre jól megfontolt brutális gyilkosságot engedélyezett.

A "Nyitott száj" tévéműsorában a leányanya ügyvédje igyekezett bizonygatni, hogy a magzatnak csak megszületés után lehetnek jogai. Az állam engedélyezhet bizonyos esetekben és meghatározott terhességi korhatárig megszakítást. Indokolatlan és felháborító cinizmus ártatlan és védtelen emberek tömeggyilkosságát így legalizálni. Felelősségre kell vonni elsősorban az értelmi szerzőt! Még ha ezt a parlament szavazta is meg! Nemzeti katasztrófánk minden jóérzésű embert megráz! A "joghézagok" a magzat ügyében egymással ellentétes alternatívákat tesznek lehetővé sorozatban. Erre utalt a műsorban a másik nagy tapasztalatú ügyvéd elszólása is. Halászlátársaságok egyértelmű szigorúsággal lépnének fel azokkal szemben, akik meritóhálójukkal ivás idején garázdálkodnának a parton nyüzsgő halakban. A halaknál ez tiltott, de az embernél lehetséges! Magyarországon a magzat részére ma a legnagyobb kockázat az anyaméhben lenni. Csaknem minden második élet gyilkos kezek áldozata lesz!

Dr. Győri Gábor képviselte a Keresztyén Orvosok Magyarországi Társaságát a tévéműsorban. Hangot adott meggyőződésünknek, hogy Teremtőnk törvényében nincsenek ilyen "joghézagok". Számunkra ez a leghitelesebb, hiszen Ő ismer minket és így boldogságunkat is biztosítja. A műsorvezető elmarasztalta, becsmérolg nyilatkozott, bemocskolta azokat, akik a leányanyának a magzata megtartásában és a gyermekről való gondoskodásban segítségüket biztosítot-

ták. Sőt tevékenységüket erőszakos beavatkozásnak állította be! Valójában a leányanyát a természetes anyai ösztöne és lelkiismerete vitte a katolikus atyához, aki morális kötelességét teljesítette, amikor segítséghez akarta juttatni az anyát és gyermekét. Szó sincsen gyónási titok megsértéséről! A műsorvezető "ocsmányságnak" tartotta egy másik műsorában azt a gyilkosságot, amikor védtelen öregasszonyt csekély vagyonáért megölték. Vajjon miért más a megítélése a védtelen magzat ügyében? Ez nem következtelenség?

A "Jó estét, Magyarország" műsorvezetője is tárgyi felkészületlenséggel és felháborító durva módon vádolta az igazán segíteni akarókat. A műsorban alig kaphattak hangot azok, akik számszerű adatokkal igazolták ezek eddigi tevékenységének hatásosságát. Vagy azok sem, akik az orvosi tevékenységet alapvetően meghatározó hippokratészi esküre és a genfi — javított — deklarációra hivatkoztak:

"... nem segítek hozzá egyetlen asszonyt sem magzata elhajtásához. Tisztán és szentül megőrzöm életemet és tudományomat. Az emberi életet kezdettől fogva fenyegetés esetén is a legteljesebb tiszteletben tartom, és orvosi tudásom nem fogom az emberiesség törvényeivel szembenálló módon felhasználni."

Ki a felelős az orvosok sokaságának rendszeresen esküszegésbe kényszerítéséért? Ki a felelős a média nagyrészenek erkölcsromboló hatásáért? Ki a felelős a tények elhomályosításáért, elferdítéséért, vagy elhallgatásáért? Miért nem tájékoztatták a leányanyát és az állampolgárokat a beavatkozás várható utóhatásairól? Ezek közül is a legkiemelkedőbb kártételről, az abortusz utáni tünetcsoport alattomos, kínzó lehetőségeiről? Riportereink egy része még ma sem tudott megszabadulni a "legfőbb érték az ember" szocialista alapelv ellentmondásos értelmezésétől és gyakorlatától!

A Biblia a születendő gyermeket áldásnak mondja: *"Ímé az Úrnak öröksége a fiak, az anyaméh gyümölcse jutalom"* (Zsolt. 127:3). Ennek az áldásnak az elutasítása, megvetése a szellemi betegségünk, amely pandémiában pusztít manapság.

Ez nem állati sorba jutást jelent, mert az állatoknak ösztöne védi életüket. Elidegenedünk az isteni természettől és szembehelezkedünk az Isten törvényével. Káini indulat és tett nyomorít és pusztít.

Egyedüli megoldás a gyógyító Orvost segítségül hívni! Dr. Győri József e-mailen kérte a piliscsabai konferencián résztvev-

Szent István emlékeztére

AZ IMÁDSÁG MEGTARTÁSÁRÓL

Az imádság megtartása a királyi üdvösség legnagyobb járuléka, ezért a királyi méltóság kilencedik regulájában pendül meg. A folytonos imádkozás: a bűnöktől megtisztulás és feloldozás. Te pedig, fiam, valahányszor Isten templomához járulsz, hogy Istent imádd, Salomonnal, a nagy király fiával, magad is király lévén, mindig mondd: "Küldd el, Uram, a bölcseséget a Te nagyvoitodnak székéről, hogy velem légyen és velem munkálkodjék, hogy tudjam, mi légyen kedves Nálad minden időben." És ismét: "Uram Atyám, én életemnek Istene, ne hagyj engem álnokságnak gondolatában, az én szemeimnek ne adj kevélységet, és a gonosz kívánságot távoztasd el tőlem, Uram. Vedd el tőlem a testnek kívánságait, és a tisztátalan és esztelen léleknek ne adj engem, Uram." Ezzel az imádsággal fohászkoztak hát a régi királyok, te is ugyanezzel fohászkozdj, hogy Isten minden vétked eltörlésére méltasson, hogy mindenki legyőzhetetlen királynak hívjon. Imádkozz azért is, hogy a tétlenséget, tunyaságot elkerülje tőled, megajándékozzon az erények összességének segedelmével, s így legyőzhesd látható és láthatatlan ellenségeidet. Hogy valamennyi alattvalóddal együtt gondtalanul, ellenséges támadásoktól nem háborgatva, békében végezhesd életed pályáját.

(Szent István: *Intelmek - részlet.*)

medikusokat imádkozásra, hogy az Isten akarata valósulhasson meg a tévéműsorban is. Megtapasztalhattuk, hogy a résztvevők közül többen az Élet Urát szólaltatták meg. Hiszem, hogy ennek ereje és gyógyító hatása volt. Jó tudni, hogy a győzelem az Élet Uráé és nem a minket pusztító Utálatosságé!

Így a most [évenként] egy kisváros lakosságának (Vác) számával csökkenő népünknek nem kell a végrendeletet megírni. Gyógyítóink a pusztulás kényszerpályájáról levezetik életünket. Így válhatunk az abortuszok számára, a lassú és gyors öngyilkosságban vezető országból józan és önértékelő, békességben élő néppé.

Szellemi betegségünk gyógyulása: Isten áldásának felismerése és örömteli elfogadása.

—Dr. Drenyovszky Kálmán ("Evangélikus Élet")

61,240,000

Ennyi az evangélikusok száma a világon az 1997-es statisztikai kimutatás szerint. Afrikában 9,068,000 - Ázsiában 4,964,000 - Délamerikában 1,398,000 - Európában 37,230,000 - Északamerikában 8,580,000 evangélikus él. Jelenleg tizenkét országban él egymilliónál több evangélikus Németországban (14.1), az USA-ban (8.3), Svédországban (7.6), Finnországban (4.6), Dániában (4.6), Norvégiában (3.9), Indonéziában (2.5), Tanzániában (2.5), Etiópiában (2.1), Madagaszkárban (1.5), Indiában (1.3), Braziliában (1.3). Pápua Újguineában az evangélikus lakosság száma több mint 900,000; feltehetően ebben az évben eléri az egymilliót. twi

Személyi hír

Dr. Pósfay György volt clevelandi szolgálatú, most genfi ny. lelkész júniusban ünnepelhetette felszentelésének 55. évfordulóját: erről az évfordulóról megemlékezett az Északkelet-hioi Ev. Egyházkerület májusvégi közgyűlése is (állományilag ebbe az egyházkerületbe tartozik). — Pósfay nagytiszteletű asszony beható orvosi kezelésre szorult; remélhetőleg mihamarabb visszanyeri teljes egészségét. — S immár megint nagyszülőkké lettek Pósfay Györgyék, ezalkalommal a minnesotai Northfieldben élő leányukhoz és vejükhöz (Kryzda William és dr. Pósfay Klára) érkezett a gólya Cecilia Klára nevű kisleánnyal. — A családi eseményekhez Isten áldását és megtartó kegyelmét kívánjuk!«

Jönnek, mennek ösztöndíjasaink

Az 1998/99-es tanévre szeretettel köszöntjük és bemutatjuk a csikágói ev. teológiára érkező, ezalkalommal két magyarországi teológust, akik — mint elődeik is — a "Fuchs Frigyes és Irén Alapítvány" ösztöndíján folytathatnak rendkívüli tanulmányokat és nyerhetnek bölcsészmagiszteri diplomát.

Nánai László szegedi születésű, 23 éves, mindkét szülője tanár (édesapja, dr. Nánai

László a békéscsabai ev. gimnázium igazgatója), két leánytestvére közül az egyik zene szakos főiskolai hallgató, a másik gimnazista. A budapesti Ev. Hittudományi Egyetemen ötödéves. Járt már Amerikában többször is. Teológiai érdeklődésével a filozófia és a pszichológia területéhez fordul. Írásait rendszeresen közli a "Lelkipásztor" c. lelkési szakfolyóirat. Angol- és latinnyelvű államvizsgálója van. A fenti diploma megszerzése mellett egyetemi szakdolgozatához is remél bővebb anyagot gyűjteni.

Mesterházy Balázs vasegerszegi születésű, 22 éves, édesapja gépészmérnök, édesanyja védőnő, ikerleánytestvére tanítónő. A budapesti Ev. Hittudományi Egyetemen negyedéves. Érdeklődése széleskörű (egyetemi tanfolyamokon pedagógiával, számítógéptudománnyal foglalkozott), de teológiailag figyelmét a szolgálat gyakorlati vonatkozásaira összpontosítja (mozgássérültek gondozása, börtönmisszió, stb.). Megvan az angolnyelvű államvizsgálója. Itteni diplomája tekintetében is az említett szakterületeken kívánja ismereteit mélyíteni.

László, Balázs! Szeretettel várunk, tanulmányaitokon legyen sok áldás. Isten hozott! Ezzel persze megválnak az 1997/98-as tanév ösztöndíjasaitól: Halmágyi Viktória Budapestre, Nagy Zoltán Rimaszombatba,

s Molnár Erzsébet Nagyállóra tért vissza rövid pihenésre, hogy aztán szeptemberrel az Ev. Hittudományi Egyetemen folytassák tanulmányaikat. Viktória és Zoltán megszerzte a bölcsészmagiszteri diplomát, míg Erzsébet az M.Th. jelű hittanári diplomát szerezte meg. Mindhárman jó eredménnyel végeztek, s mint az előttük jártak is, csak öregbítették a magyar nevet a csikágói ev. teológián. Jólesett róluk is a dicséretet hallani, amint felőlük az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciával a teológia rendszeres tájékoztató kapcsolatot tartott. Megköszönjük Tomaj Gusztávnak és feleségének, azaz Gusztibácsinak és Márianéninek, hogy nekik is nagy szeretettel gondjukat viselték (úgy hírlík, Gusztibácsiek még a nyáron elköltöznek Csikágóból... vajjon lesz-e magyar család, aki pártfogolja ösztöndíjas teológusainkat már az új tanévben?)

Erzsébet, Viktória, Zoltán! A jó Isten megőrző kegyelme vezessen életútatokon és segítsen célotok elérésében. Ó legyen mindenkor veletek!

—Bernhardt Béla főesperes, az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia nevében.

A.M.E.K. TAGSÁG

"Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia tagságát olyan... magánszemélyek alkotják, akik a Konferencia hitvallási alapjával egyetértenek és a Konferenciában való tagságukat igénylik."

Egyelőre csak lassan bővül az AMEK tagsága. Szívesen hívjuk hittestvéreinket, hogy a Konferenciában tagságot vállaljanak: így tölti be ez a szervezet rendeltetését, mint az északamerikai magyar evangélikusok szövetségének. Az évi tagsági díj \$20 (US vagy kanadai), mely magában foglalja az *Erős Vár*-ra való előfizetést is. Csekket "tagság" vagy "membership" megjelöléssel a lap nevére és címére szíveskedjenek küldeni. Aki megújítja előfizetését 1999-re, gondolja meg, hogy nem lenne-e AMEK taggá. Aki pedig már előfizetett 1999-re és AMEK tag kíván lenni, szíveskedjék pótlólag beküldeni US\$14-t vagy CA\$10-t tagsága érvényesítésére.

Emlékeztetjük az AMEK tagokat, akiknek 1998-cal lejár a tagságuk, hogy azt megújítani szíveskedjenek. A lap címszalagján a törzsszám utáni "M" betű jelzi az AMEK tagokat. ☐

A MEGTÜRTEK

(400 ÉVES A NANTESI TÜRELMI RENDELET)

Franciaország történelmének egyik legsötétebb szakaszát zárta le átmenetileg a IV. Henrik által 1598. április 13-án kibocsátott türelmi rendelet. Harminc éven át dúltak az ún. "hugenottaháborúk" az ország területén. A háború gyászos keveréke volt az egyházi türelmetlenségnek, az egymással vetélkedő hatalmi csoportoknak, s a vallási rövidlátásnak – mint már annyiszor a történelem folyamán! Nevek, mint Medici Katalin, de Guise Françoise és Charles, IX. Károly, Stuart Mária kísérik azt a véres utat, amelyet sok intrika, szőszegés, árulás, és mérhetetlen sok vér fémjelzett. Tulajdonképpen a főintrikus hatalmas Guise testvérek, a kis-korú és tehetetlen fiaikért, a férjeikért harcoló nagyravágyó anyák-feleségek ádáz küzdelmébe belekeveredő, egyre nagyobb befolyásra szert tevő protestánsok sorsáról volt szó. (A hugenotta szó eredetileg a francia protestánsok gúnyneve volt, valószínű a "szövetségstárs" szóból származik.)

Az egyre súlyosbodó helyzetet több ízben sikerült átmenetileg megnyugtanni. Navarrai Antal királyi helytartóként már 1562-ben bizonyos türelmet ígért a hugenottáknak a saint-germaini rendeletben. Ezt még ugyanazon évben megtorpedozta Guise Françoise a vassyi vérfürdővel: katonái lemészárolták a városban lakó protestánsokat. 1570-ben újra békét kötöttek, amiben nagy része volt Coligny Gáspárnak, a hugenották vezérének, aki nagy hatással volt a fiatal királyra, a Valois-házból való IX. Károlyra. Az özvegy anyakirálynő, Medici Katalin erre a Guise testvérekkel szövetkezve megkísérelte Coligny megöletését. Amikor ez nem sikerült, két napra rá megrendezte a "párizsi vérmászt".

Szent Bertalan éjszakáján, 1572. augusztus 23-ról 24-re virradóan a párizsi, majd utána a vidéki hugenottákat teljesen kiirtották. Coligny is megölték. Aki tehetett, menekült. A "szentszövetség" célul tűzte ki, hogy Franciaország szintizta katolikus állam marad.

A történelem fintora, hogy a következő király, III. Henrik politikai okokból megölette Guise herceget és kardinális-testvérét. Mivel pedig a gyilkosságért életével fizetett (ő is bérgyilkosság áldozata lett), szabaddá vált az út a Bourbon-család számára, akik közül többen szimpatizáltak a hugenottákkal. Navarrai (IV.) Henrik, a következő uralkodó maga is hugenotta volt, s bár politikai okokból 1593-ban újra katolizált, nem feledkezett meg régi hiveiről és 1598-ban keresz-

tülvitte a reformáció hívei szabad vallásgyakorlatát.

A Nantesi Rendelet türelmi rendelet volt a szó szoros értelmében. Megtúrta a protestánsokat, azaz lelkiismereti szabadságot, Istentisztelet szabad tartását, polgári egyenjogúságot, hivatalok elnyerését, vegyes bíróságokban való közreműködést biztosított. Ezzel véget vetett a hugenottákat ért jogtalanságnak és csaknem 100 évig viszonylagos biztonságot élvezhettek az országban.

De hogy Franciaország "tisztá katolikus" állam lehessen, ahhoz a "napkirály", XIV. Lajos kegyetlenségére volt szükség. 1685-ben érvénytelenítette a Nantesi Rendeletet, s ennek következtében több mint félmillió

hugenotta menekült külföldre, elsősorban Németalföldre, Angliába, és a protestáns német fejedelemségekbe (Hessen, Brandenburg, Pfalz, Berlin). Az otthonmaradottak ellenállását katonák kényszerű beszállásával törték meg s kényszerítették őket a római egyházba való visszatérésre.

A Türelmi Rendelet 400. évfordulója bűnbánatra kell készítse az egész keresztyén-séget. A római egyházat a határtalan szenvedésért, amit milliókra hozott, amikor hatalmi intrikákra és százezre üldözésére áldását adta. A protestantizmust pedig a kérdés kell nyugtalanítsa, hogy Isten-adta szabadságát nem tette-e sokszor kockára másokkal szembeni türelmetlenségével. Csak az lehet türelmes, aki a türelem áldásait már magán is megtapasztalta. S csak az kívánhat maga iránt türelmet, aki már türelmet gyakorolt másokkal.

—Az [európai] Útitárs-ból

Az Úristen mai eszközei

Mégis van Istenáldás itt a mi vidékünkön. A Gömöri Ágostai Hitvallású Evangélikus Esperességbe tartozó Gömörhosszúszón lelkészlak szentelésére került a sor 1998. február 22-én. A téli évszak ellenére szép, meleg tavaszi időben. Az Úristen eszközei voltak itt a gyülekezetben az ebben a században működő lelkészek is: Palásthy Árpád, Török György, Móhr Gedeon, Ivanich Béla, Veczán János, s Rusznyák Dezső. A paplak utolsó lakója Móhr Gedeon volt. Utána különböző célokra használták. Mivel a község a tót–magyar határ közelében fekszik, szocialista határközségnek kiáltották ki Hosszúszót. A kommunista rendszerben elhatározták, hogy a gyülekezetet elsorvasztják. Lelkészt nem lehetett idetelepíteni. Így a lelkészlak lepusztult, lakhatatlanná vált. A helyzet nem volt könnyű. Lelkészek Rozsnyóról jártak beszolgálni, e sorok írója pedig Sajógömöről. Magyarul beszélő evangélikus lelkész kevés van. 1996-ban csillant fel a remény, hogy talán lesz lelkésze a gyülekezetnek, és pedig Trencsényi Andrea személyében Rozsnyóról. Csak hogy a paplak lakhatatlan. Anyagiakra van szükség a javításhoz. És ekkor az Úristen újra előszóli-totta "eszközeit" Midriak Jan püspök személyében, aki támogatta segítségért folyamodó kérésünket. A munkák elindítására ösztönzést németországi evangélikus testvérektől kaptunk. Mittendorf Hermann evangélikus lelkész, egyházfőtanácsos közreműködésével jelentős összeget kaptunk a württembergi tartományi egyháztól, azaz 305,000 koronát. További eszköze az Úristennek a helyi önkormányzat és a helybeli evangélikus hívek voltak. A község 330,000 koronával, valamint a teljes munkaszervezés vállalásával járult hozzá a lelkészlak javítá-

sához. Így teljesen tehermentesítettek a nagy és nehéz feladat alól engem, a gyülekezet adminisztrátorát. Mivel a község munkát tudott biztosítani munkanélkülieknek, a munkahivatal 100,000 koronát adott munkabérekre. Az evangélikus hívek és a polgárok között szervezett gyűjtésből 80,000 korona folyt be. Ezzel aztán sikerült teljesen felújítani a lelkészlakot. Legyen ezekért az Ő eszközeiért az Úristennek dicsőség, dicséret, s hálaadás.

—Rusnyák Dezső sajógömöri ev. lelkész, gömörhosszúszói adminisztrátor.

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a május 24-e és július 25-e között vett különféle adományokat:

• AZ "ERŐS VÁR"–RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$100: Bottlik Józsefné özv. *Érsek Lajosné sz. Pluhár Judit emlékére* (Toronto ON). **\$30:** Dr. Raschka László (Toronto ON). **\$20:** Tóth József (Chicago IL). **\$15:** Teltsch Árpád (Pembroke Pines FL). **\$10:** Markovics István (Tamarac FL). **\$8:** Bójtös László (Brecksville OH). **\$4:** Dr. Kálmán Szabolcs (Lakewood OH).

• EVANGÉLIKUS ISKOLÁKRA

Bp.–Fasor. **\$50:** Dr. Halom Tibor *érettségije 65. évfordulóján* (Minnetonka MN).

* * *

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat **Erős Vár** névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi iskolaügy és az ev. egyházi segélyszolgálat javára (felesben megosztva a magyarországi és az erdélyi magyar evangélikus egyház között) szívesen továbbít adományokat.

VIGASZOM, ÖRÖMÖM: AZ ÚRBAN!

“Ha ősrégi döntéseidre gondolkodok, megvigasztalódom, Uram!” (Zsoltár 119:52.)

Vigasztalásra mindenkinek szüksége van. A gyermeknek gyakori egyedüllét, az ifjú-nak váratlan csalódása, a felnőttnek hivatalában elszenvedett kudarca, az idősek fájdalom és elmúlás feletti félelme miatt. Nincs olyan szakasz életünknek, amikor — más-más okok miatt — ne szorulnánk bátorításra, vigaszra. Jólesik a bánatteli órán az emberi együttérzésről tanúskodó biztatás, de igazi erősítést igazán Isten igéje ad. Miben rejlik az Ige e különös ereje? Isten cselekvésében. Ő döntött kedvezően felőlünk. Örök rendet helyezett életünkbe törvénye által.

Nem Istenen múlik, hanem az ember engedelmességén, ha élete zátonyra fut. Aki pedig Isten igéjére építi életét, az nem csalódik. Őbenne. Igaz, hogy különböző keserű élmények utólélek: találkozunk emberek rosszindulatával, mások igaztalan véleményalkotásával, váratlan betegségek törnek ránk életútunkon, de aki Isten döntéseibe fogódzik, az nem marad vigasz és bátorító szó nélkül. Az Ő döntése pedig az, hogy mindnyájunkat megmentsen az életre, boldogságra. Ezért adta Fiát, Jézus Krisztust is nekünk, érettünk.

Isten igéje nemcsak életünk válságos pillanataiban (beteg gyermek ágyánál, az életből távozó szeretett hitves vagy szülő mellett) ad biztonságot, erőt, hanem tanít is szemlélni a mindenséget, a teremtett világ Urát, magát istent. Sok próbálkozás jelzi az ember igyekezetét a Teremtő megismerésére; igazán mégsem annyira fogadhatja be emberi értelmünk, amennyit Ő megmutat nekünk Önmagáról. Ebben az ismeretszerzésben pedig Igéje a legjobb eszköz, ezért olvassuk, hallgassuk rendszeresen nyitott elmével, kereső szívvel, csendes alázattal, mint akik mindent Tőle várunk.

A mindenséghez tartozik teremtett világa. Milyen sok titok tárul fel belőle az ember előtt. Csodálattal szemléljük a virágok szépségét, a felhők vonulását, a csillagvilágok nagyságát, s az emberi lélek rejtett zugait. A kozmoszban élő ember elesettsége, nagyrahitottsága, hitelensége és közönye, ugyanakkor megváltottsága és esélye az isteni életvitelre a Bibliából tanulható. Önmagunk és embertársunk megismerésének igazi tárháza rejtőzik a Szentírás betűi mögött. Lelkigondozói beszélgetéskor gyakran hallottam: “Magam sem gondoltam, hogy erre képes voltam, hogyan is tehettem ilyet.” Nem is gondoljuk, milyen mélységei vannak az emberi léleknek, amit csak a Szentírás fénye tud megvilágítani; ezért nélkülözhetetlen az Ige mindenkinek.

Ebeling Gerhard, XX. századbeli teológus mondta: “Nem a mennyben van az Isten, hanem ahol Isten van, ott van a menny.” Hányszor halljuk mindennapi beszélgetéseinkben, hogy X-nek vagy Y-nak pokol az élete. Igen, az Isten-nélküli élet pokollá tud válni már itt e földi létben. Isten pedig az Ige, a hallgatott és olvasott Ige ruhájába rejtőzködve jön közénk. Ahol Ő szól, ahol az Ő szavát olvassák és szölgják, ott jelen van.

Isten igéje végül híd ember és ember között. Jó arra gondolni, hogy velünk együtt Isten népének hatalmas gyülekezete hajol ugyanazon Ige fölé, nyer belőle áldást, s kér útmutatást a mindennapok döntéseire. Az Ige közösségteremtő ereje azonban abban a gyülekezetben válik számunkra szemmel látható eseménnyé, amelyben mi magunk is élünk, imádkozunk, szolgálunk. Ez a csoda indíttson, serkentsen Isten evangéliumáért aktivitásra és a felebarát üdvösségéért való imádságra. Így lesz mindnyájuknak a Krisztus útján való járás örömben gazdag életé.

—Bácskai Magdolnának, a kerepestarcsei Evangélikus Özvegy Papnék Otthona vezetőjének az áhítata Torontóban az Egyesült Magyar [Református] Egyház egyik összejövetelén júniusi rokonlátogatása során.

Lapunk ügyében

Néha, mint gyöngyszemre bukkan érdekességre az ember. Valahonnan rendezés közben (kilenc hónappal költözés után még mindig van kibontatlan könyvesdoboz) az egykori *Keresztyén Igazság* c. evangélikus folyóirat I. évfolyam 8. száma került elő. Úgy látszik, akkor is voltak előfizetési problémák, s a szerkesztő az utolsó oldal utolsó soraként a következő mondattal figyelmeztette olvasóit: **“A folyóirat elfogadása előfizetési kötelezettséggel jár.”**

Hát persze az *Erős Vár* esetében nem lehetünk ennyire szókimondók, annál is inkább, mert a lapot missziói szolgálatnak tekintjük és ezért, aki egyszer bekerült az olvasótáborba, azt minden körülmények között megtartani szeretnénk. De átfogalmazva, mégis merhetünk ennyit írni: **“A lap elfogadása illendővé teszi az előfizetést, s a hátralékok rendezését is.”** Ezt reméljük elsősorban azoktól, akiknek a címszalagján “Előfizetése lejár!” emlékeztető olvasható.

Más. Sajnos az US dollár és a kanadai dollár viszonya tovább romlott (legutóbb 1 kanadai dollárért csak 64 US centet kaptunk!), s ezért nyomatékosan kérjük, hogy Kanadából az előfizetést vagy hátralékokat US dollár értékben szíveskedjenek beküldeni: egy-egy évre 8 US dollárt. Előre is hálásan köszönjük!

—Szerkesztőség.

PANASZ AZ EGYSÉGBEN

Az Egyházak Világtanácsa ortodox tag-egyházai, támogatva más konzervatív egyházaktól, panaszt emeltek az EVT vonalvezetése tekintetében, hogy az túlságosan liberális és elnéző. Különösebb problémájuk a nők lelkési szolgálata és a homoszexuálisok és más deviánsok befogadása az egyes tagegyházakba. Felróják azt is, hogy a protestáns nézetek a mérvadók és az ortodox hagyományokat és egyházszemléleteket jóformán semmibe se veszik. Az ortodox egyházak úgy 350 milliós lélekszámmal az EVT tagságát 25%-ban teszik ki. Egyébként is az ortodox egyházak szorosabb ökumenikus kapcsolatokra törekednek a római katolikus egyházzal, mely az EVT-nek nem tagja, csupán megfigyelővel képviselteti magát abban. *pd*

NEM SZEKTA TÖBBÉ

Az evangélikus-ádvéntista tanácskozások legutóbbi üléséről kibocsátott felhívás szerint országos vagy régiónális evangélikus egyházi szervek az ádvéntistákat ne tekintsek szektának, hanem ismerjék el szabadegyházi és világot átfogó, keresztyén közösségi mivoltukat. *lwi*

EGYÜTT 2001-RE!

Úgy látják illetékesek, hogy vonatkozó tárgyalások kedvező állása szerint Kanadában az Anglikán Egyház és az Evangélikus Egyház (ELCIC) az új évezred elejére kimondja a teljes szöszék- és oltárközösséget, mely megengedi majd hivek tagságának az egyik egyházból a másikba való váltását, s bármely lelkésznek bármely gyülekezetbe való meghívását is. *lwi*

HARMADIK DÍSZTAG

Az Ev. Világszövetség központi tanácsának harmadik tiszteletbeli tagjává választották dr. Brakemeier Gottfried brazíliai orsz. egyházelnököt, az EVSZ volt elnökét. Előtte már dr. Juva Mikko finn érseket és dr. Hanselmann Johannes bajor püspököt, az EVSZ egykori elnökeit is meghívták a tanács tiszteletbeli tagjaivá. *lwi*

ELSŐ KÖNYV LITVÁNUL

1997-ben volt a 450. évfordulója az első litvánul megjelent könyvnek. Ez a 79 oldalas könyv pedig nem volt más, mint a Mazvydas Martynas által írt “Evangélikus Káté”, mely tömören foglalta össze az evangélikus tanítást. Jelentőségét az is emeli, hogy a káté előszava versbe van foglalva, s ez számít az első litvánnyelvű versnek. A kátéhoz ábécés részt is csatolt az író, amelyben a latin betűket a litvának megfelelő fonetikával sorolta fel. *km*

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

- A budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem tanári kara és hallgatói február 20-án ünnepélyes keretek között emlékeztek meg D. Brachna Gábor tb. főesperesről, a budapesti Evangélikus Teológiai Akadémia díszdoktoráról, akit 1998. január 10-én az örök hazába hívott az Úr. Az emlékbeszédet dr. Reuss András rektor felkérésére dr. Pós-fay György genfi, egykori clevelandi ev. lelkész mondta, aki a hallgatóság előtt ismertette az elhunyt életútját, lelképásztori munkáját, s néhány szóval megrajzolta azt a keretet, az amerikai magyar evangélikusság elmúlt 60 évének a történetét, amely Brachna Gábor szolgálatának a világát képezte. pgy
- A Magyar Kulturális Örökség Minisztériumában — az új kormányalakítással idetartoznak most az egyházak ügyei — július 20-án adták ki az idei Károli Gáspár-díjakat. Egyházi vonatkozásban “az 1975-ben, ill. 1990-ben megjelent új magyar bibliafordítás elkészítéséért és szuperrevíziójáért” dr. Muntág Andor teológiai professzort, a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem rektorhelyettesét tüntette ki a Károli Gáspár-emlékplakett és pénzjutalom átadásával Há-mori József miniszter. mn/www
- A budapesti Ordass Lajos Baráti Kör legutóbbi közgyűlésén új vezetőséget választottak: elnöknek dr. Boleratzky Loránd professzor helyébe dr. Herényi István ügyvédet, titkárnak pedig id. Kendeh György lelkész helyébe Zászkaliczky Pál lelkészt. ki
- A budai ev. egyházmegyében Szeverényi János kelenföldi lelkész az új esperes.
- Óbudán Bálintné Varsányi Vilma, Békéscsabán ifj. Németh Mihály másodlelkészként, Oroszlányban Molnár József, Somlószőlősön Polgári Sándor az ev. gyülekezet új lelkésze.
- A budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem júniusi tanévzáró ünnepén “vasdiplomát” Martos Ödön, Milán János, Ormos Elek, D. dr. Pröhle Károly, D. Scholz László, mint 65 éve végzett, “gyémántdiplomát” Böröcz Sándor, Csepregi Béla, Ferenczy Vilmos, dr. Molnár Rudolf, dr. Pusztay László, Sággy Jenő, mint 60 éve végzett, s “aranydiplomát” dr. Hafenschner Károly, Mezösi György, Németh István, Takács József, Vancsó József, mint 50 éve végzett lelkész kapott.
- Hartán a községi alakulás 275., Hartán és Veszprémben a templomépítés 200., Vecsésen alakulásának 75. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.
- Születésnapjuk alkalmából köszöntötték a 80 éves Botta István ny. tordasi ev. lelkészt, a 75 éves Muntág Andor ev. teol. professzort, s a 70 éves Keveházi László ny. pi-

lisi ev. esperest és Simonfay Ferenc ny. bokodi ev. lelkészt.

- Meghalt Gerhát Sándor és Garam Zoltán ny. ev. lelkész.
- Dunaföldváron felújított templomát, Bal-fon felújított orgonáját vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.
- A budai “Sarepta” Ev. Szeretoththon új igazgatólelkésze Sztójánovics András, v. kondorosi lelkész.
- Békéscsabán az ev. gimnázium épülete elé helyezett Luther-szobrot avatták fel. Ez az első köztéri Luther-szobor Magyarországon. Széri Varga Géza szobrászművész az alkotója.
- A Budapesti (“Fasori”) Evangélikus Gimnáziumban május végétől Mihályi Zoltánné a megbízott igazgató.
- Boroszlóban (Breslau németül, Wrocław lengyelül) a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat és a Német Protestáns Szeretetszolgálat együttműködéséből újraépítették a tavalyi árvíz során nagyarányú kárt szenvedett városi Nyugdíjas Otthont. Az otthont a használatbavétel ünnepségén lengyel, német, s magyar zászlókkal díszítették.
- Megemlékeztek halála 25. évfordulója alkalmából Kuthy Dezső püspökről, az egykori Dunáninnyi Ev. Egyházkerület főpásztoráról.
- Július 26-ára 275 napi fogság után szabadá lett a Csecsenföldön túszként elrabolt Dunajszky Gábor és Oláh István, a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat két munkatársa. Ugyan egészségesek, de elmondták, hogy fogságuk nagyobb részét megbilincselve egy sötét és jóformán levegőtlen pincében kellett eltölteniük, minimális étel- és vízadaggon, napi 30 deka (11 ozs) kenyérrel. Márciusban kerültek emberségesebb körülmények közé, miután mindketten úgy 15 kilót (33 fontot) vesztek súlyukból. A jelentés szerint a magyar kormány nem fizetett értük váltságdíjat, s kiszabadulásuk a csecsen nemzetbiztonsági szolgálat egyéb rendészeti akciója során majdhogyan véletlenül következett be. mti/www
- Megünnepelték a segesvári dominikánus kolostor alapítása 700. évfordulóját. Az ünnepség kapcsán tartott Istentiszteleten D. dr. Klein Kristóf szász ev. püspök prédikált. A kolostortemplom falára német-, oláh-, s magyarfeliratú emléktáblát helyeztek el. sz
- Az “Evangelical Lutheran Church in Canada” egyház meghívta az Evangélikus Világszövetséget, hogy 2004. évi nagygyűlését Kanadában, feltehetően Torontóban tartsa meg. A meghívásra válasz még nem érkezett Genfből. esl

—[Ev. Élet et al.]

GYŰLEKEZETI HÍREK

TORONTO

Lelkész: **Bernhardt Béla főesperes**

Beszolgáló lelkész: **Tamásyné Molnár Éva**

Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal (minden posta ideküldendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel.: (216) 221-3178. Felügyelő: Dr. Raschka László; tel.: (416) 783-6938. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó második és negyedik vasárnapján du. 4 órakor.

Az élet és halál kegyelmes Istene június május 30-án, hosszú betegség után, 86. életében hívta Magához kedves testvérünket, özv. Érsek Lajosné sz. Pluhár Juditot. Gyülekezetünknek hűséges tagja volt. Békéscsabáról származott, 1912. március 28-án született. Férje 42 évi házasság után 1992-ben halt meg. A kermálás utáni temetés templomi és temetői szolgálatát június 14/15-én Nt. Tamásyné Molnár Éva, beszolgáló lelkészünk végezte. Hamvai felett IPéter 1:24-25a szerint szólalt meg a vigasztalás Igéje, mellyel gyászoló testvérei, Pluhár Ilona és Erzsébet (Békéscsaba), Lettman Mária, unokahuga Lettman Erzsébet (London), valamint barátai és ismerősei felé is fordulunk. Nyugodjék Isten békéjében! ● Örségváltás egyházkerületünkben: Ft. dr. Huras William püspökünk nyugalm-bavonul főpásztori szolgálatából. Utódaul az egyházkerületi közgyűlés Ft. Pryse Michael eddigi püspökhe-lyettest választotta meg. Az ünnepélyes búcsúra és beiktatásra szeptember 26/27-én kerül sor. Isten áldását kérjük mindkettőjükre! ● Évadnyitó Istentiszteletünket szeptember 13-án du. 4 órakor tartjuk meg, mely alkalommal az Úrvacsora is kiszolgáltatásra kerül. Hívjuk hittestvéreinket, gyülekezetünk barátait, hogy a nyári szünet után az Istentiszteleteken szívesen és rendszeresen résztvegyenek. A szolgálatot ezalkalom-mal főesperes-lelkészünk látja el. ● A Harmadik Parancsolat: Szentel meg az ünnepnapot! Mit jelent ez? Felelet: Istent félünk és szeretnünk kell, hogy igéjét és az igehirdetést meg ne vessük, hanem szentnek tart-suk, örömet hallgassuk és tanuljuk. (Luther: Kiskaté.) ● Mindnyájukat vezesse és őrizzze Isten Szenteleke az életúton! — BB.

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: **Juhász-Shepherd Ferenc**

Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasár-napi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol/magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: **Tamásy Zoltán**

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ün-nepnapokon.

Egy nyári imával szeretnénk köszönteni a lap olvasóit: “Urunk és Istenünk! Te azt akarod, hogy életünk gyümölcstermő élet legyen, ne magának tartsa meg erőit, hanem továbbadja és másik éljenek meg belőle. Azt akarod, Atyánk, hogy az ígéretek tettkévé váljanak, a fogadások cselkedetekké legyenek, a biztatások megvalósuljanak, és a szavak valóságos gyümölcsök-ként váljanak látható eredményekké. Aldunk, Atyánk, mert az igazságok Ura vagy, Aki a látszatokban nem gyönyörködöl. Nem arról méred az embereket, hogy mennyi a külső ígért rajtuk, hanem arról, hogy mennyi a valóságos szolgálat. Atyám, vizsgálj meg engem ennek a nyárnak a világosságában. Hiszen én is kertednek egyik fája vagyok. Hiszen engemet is azért ültettél el ebben az életben, hogy gyümölcsöt hozzak, hogy más-nak adjak a magam életéből, hogy élet és erő származ-on belőlem. Megvallom alázatosan, hogy az életem fáján több volt a virág, mint amennyi a valóságos ered-

mény. Hány fogadásomat nem tartottam meg. Mennyi sok hozzáműzött reménység nem lett valósággá. Mennyi szép tavaszi ígéretem omlott a porba hervadt virágképpen. Milyen kevés az, amit másokért tettem. Milyen kevés jót, milyen gyarló vigasztalást, milyen kicsiny örömeiket tudok én nyújtani azoknak, akiket reám bízta, akik fölé hajol életem lombja. Biztass az-za, hogy amíg a földön járok, addig évről-évre van újrakezés. mint ahogy a fának és a szántóföldnek is megadod újra új esztendőknél, távoli szüretnek és aratásoknak reménységét. Taníts arra, Istenem, hogy az egész földi életem csak egyetlen alkalom, amelyik az örökkévalóságon át vissza megegyeszer nem tér. Mutasd meg, hogy elmulasztott napokat vissza nem varázsolhatok, vigasztalásokat, amelyeket el nem mondottam egyszer, újra el nem mondhatok. Örömeiket, amelyeket elmulasztottam másoknak szerezni, már megegyeszer nem biztos, hogy megtehetem. Halott arcokra hiába hull a könnyem és hiába ragyog a mosolyom. Te az ítélet Istene is vagy, Aki minden élettől számonkéréd egyszer a maga természetét. Az aratás Ura vagy, Aki a búzát és a konkolyt külön gyűjtöd, az élet áldásait és átkait elválasztod egymástól. De taníts arra, hogy a kegyelemnek, az irgalomnak az Istene vagy, Aki azon a fán is könyörül, amelyik gyümölcsöt nem hozott egy évben. Könyörülj a Te gyermekeiden, akik semmit nem tudunk a magunk életének az eredményeiből megmutatni. Áldj meg bennünket, adj bizalmat és reménységet. Ámen." (Ismeretlen szerzőtől.) ● Szeretettel hívjuk és várjuk kedves Testvéreinket a vasárnapi Isteniszteleteinkre. Minden hónap első vasárnapján úrvacsoraosztás is van. ● Hívjuk továbbá Testvéreinket a következő alkalmakra és minden együttlétünkre is: szepember 1-én, a hónap első keddjén este 7 órakor a nők számára tartunk bibliórát – szepember 27-én tartjuk aratási hálaadó Isteniszteletünket, majd ezután ebéd lesz gyülekezetünkben – október 11-én lesz ösztöi ebédrendezvényünk – november 1-én rendezzük ezévi bazárunkat. ● A Mindenható Isten ajándékozza meg Testvéreinket ezen a nyáron lelki-teszt megújulásal. Szeretettel! — TZ&É.

ALUMINIUMTEPLOMOK

Az oroszországi Voronyezsben működő alumíniumipari építővállalt alumínium rézszekből összeállítható templomok sorozatgyártását kezdte meg. Ilyen templomokat, melyek alapterülete 112 négyzetméter és magassága 18 méter, három nap alatt lehet összeállítani vagy szétbontani. A kereslet elég nagy mutatkozik, mivel a gyár havonta öt ilyen templom előállítására rendezkedett be. Imh

“FŐTITKÁRBÓL” PÜSPÖK

Stálsett Gunnar esperest, az Evangélikus Világszövetség volt főtitkárát nevezték ki és szentelték fel az Oslo Egyházmegye püspökévé. Tekintettel arra, hogy a Norvég [Ev.] Egyháznak nincs érseke, hagyományosan az osloei püspök számít “elsőnek az egyenlők” között, ezért feltehető, hogy a felszentelést követő gyűlésükön a püspökök új társukat választják meg a püspöki konferencia elnökének, azaz elsőnek az egyenlők között. Ivi

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA

a szokásosnál kivételesen korábban

1998. SZEPTEMBER 10-ÉN!

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

1998. SZEPTEMBER

1. Ap.Csel. 14:8-18 – 1Krn. 21:15-22:1
2. Ap.Csel. 3:1-10 – 1Krn. 22:2-19
3. Jakab 5:13-16 – 1Krn. 28:1-13
4. Márk 5:22-43 – 1Krn. 29:1-22
5. 1Korinthus 3:9-15 – 2Krn. 1:1-17

PÜNKÖSD U. 14. VASÁRNAP

Heti ige: **Máté 25:40**

6. Zsidók 12:18-24 – Lukács 13:22-30
7. 2Sámuel 9:1-11 – 2Krn. 1:18-2:17
8. Márk 12:41-44 – 2Krn. 3:1-17
9. Márk 3:31-35 – 2Krn. 5:1-14
10. Ap.Csel. 6:1-7 – 2Krn. 6:1-21
11. Ézsaiás 58:7-12 – 2Krn. 6:22-42
12. Jeremiás 22:13-19 – 2Krn. 7:1-10

PÜNKÖSD U. 15. VASÁRNAP

Heti ige: **Zsolt. 103:2**

13. Zsidók 13:1-8 – Lukács 14:1,7-14
14. Ézsaiás 40:15-26 – 2Krn. 7:11-22
15. Galata 5:16-23 – 2Krn. 9:1-12
16. 1Tessz. 1:2-10 – 2Krn. 10:1-19
17. 3Mózes 9:22-10:5 – 2Krn. 12:1-16
18. Márk 1:40-45 – 2Krn. 18:1-27
19. 2Tessz. 2:13-17 – 2Krn. 18:28-19:3

PÜNKÖSD U. 16. VASÁRNAP

Heti ige: **1Péter 5:7**

20. Filemon 1-21 – Lukács 14:25-33
21. **Máté apostol emléknapja**
Efézus 2:4-10 – Máté 9:9-13
22. 1Timótheus 6:6-11 – 2Krn. 20:1-26
23. Lukács 17:5-6 – 2Krn. 26:1-23
24. Példbesz. 30:5-9 – 2Krn. 28:1-27
25. 1Korinthus 7:20-24 – 2Krn. 34:1-7
26. Lukács 6:20-26 – 2Krn. 34:8-21

PÜNKÖSD U. 17. VASÁRNAP

Heti ige: **2Timótheus 1:10**

27. 1Timótheus 1:12-17 – Luk. 15:1-10
28. Márk 6:14-29 – 2Krn. 34:22-33
29. *Mihály arkangyal és az angyalok emlékezete*
Jelenések 12:7-12 – Lukács 10:17-20
30. Zsidók 12:4-11 – 2Krn. 35:1-27

1998. OKTÓBER

1. Jakab 1:2-12 – 2Krn. 36:1-10
2. Zsidók 10:35-39 – 2Krn. 36:11-21
3. Jakab 5:9-11 – 2Krn. 36:22-23

PÜNKÖSD U. 18. VASÁRNAP

Heti ige: **1János 5:4**

4. **1Timótheus 2:1-8 – Lukács 16:1-13**
5. Zsidók 11:1-7 – Eszter 1:1-22
6. 1János 4:4-11 – Eszter 2:1-18
7. Márk 9:17-27 – Eszter 2:19-3:6
8. Ézsaiás 49:7-13 – Eszter 3:7-15
9. Ap.Csel. 5:34-42 – Eszter 4:1-17
10. Zsidók 11:23-31 – Eszter 5:1-14

PÜNKÖSD U. 19. VASÁRNAP

Heti ige: **1János 4:21**

11. **1Timótheus 6:6-16 – Luk. 16:19-31**
12. *Hálaadás napja (Kanadában)*
Filippi 4:6-20 – Lukács 17:11-19
13. 1Tessz. 4:9-12 – Eszter 6:1-13
14. Máté 5:23-26 – Eszter 6:14-7:10
15. Jakab 2:1-8 – Eszter 8:1-17
16. Máté 22:34-46 – Eszter 9:1-28
17. Márk 10:17-27 – Eszter 9:29-10:3

PÜNKÖSD U. 20. VASÁRNAP

Heti ige: **Jeremiás 17:14**

18. **2Timótheus 1:3-14 – Lukács 17:1-10**
19. Márk 1:32-39 – Jelenések 1:1-8
20. Jeremiás 17:12-17 – Jelenések 1:9-20
21. Mikeás 7:18-20 – Jelenések 12:1-6
22. 4Mózes 12:1-15 – Jelenések 12:7-12
23. 2Mózes 15:22-27 – Jelenések 12:13-18
24. Júdás 20-25 – Jelenések 13:1-10

PÜNKÖSD U. 21. VASÁRNAP

Heti ige: **Mikeás 6:8**

25. **2Timótheus 2:8-13 – Luk. 17:11-19**
26. 2Korinthus 3:3-9 – Jelenések 13:11-18
27. 2Mózes 18:13-27 – Jelenések 14:1-13
28. **Simon és Júdás apostol emléknapja**
1János 4:1-8 – János 14:21-27
29. 1Tim. 3:1-13 – Jelenések 14:14-20
30. Efézus 5:25-32 – Jelenések 15:1-8
31. **A REFORMÁCIÓ EMLÉKNAPJA**
Róma 3:19-28 – János 8:31-36

—[L&LBW]

ERŐS VÁR
P O BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038
RETURN SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?